

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtstopne pošte vrste 6 kr. če se označilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Gpravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Slovenskim narodno-liberalnim volilcem!

Volitve za državni zbor so končane. Da si niso povsod se tako vršile, kakor bi bilo želeli, smemo vendar zadovoljni biti s tem prvim uspehom. Izvoljeni so na Kranjskem, slov. Štajerskem in v tržaški okolici narodni poslanci dr. Razlag, Pfeifer, dr. Vošnjak, in Nabergoj. Volilni boj je bil hud, kakor še nikoli poprej, a vi se niste dali oplahiti, povsod ste stali odločno in neomahljivo za naše kandidate. Pokazali ste, da Vam naša slovenska narodnost nij prazna beseda, a da srečnejšo prihodnost našega naroda ne iščete v zatiranju napredka, ampak v pospeševanju svobodnih načel, samo po katerih se pri vseh narodih krepko razvijejo duševne in materialne moči. Upamo, da do tega spoznanja skoro dospe celi naš narod. Vam vsem pa, ki ste že zdaj zbirali pod našim narodno-liberalnim praporom, kličemo slava in hvala!

Ljubljana 24. okt. 1873.

Slovenski centralni volilni odbor.

Dolenjske mestne volitve in dobri nauki iz njih.

Na Dolenjskem 24. okt. [Izv.dop.]

Ker se Vam bode od druge strani poročevalo o volilnem boju novomeške okolice, Vam hočem le kratko popisati vršenje volitev v dolenjske mestne skupine. Brez vsake dvombe so bila dolenjska mesta, deloma nemška, deloma zasedena od ubozega, nevednega meščanstva (kakor Višnja gora, Kostanjevica, Krško itd.) deloma napolnena od kruhoborne birokracije, iz prvega začetka zelo nevarna tla za vsacega narodnega kandidata. Vendar bi bili imeli nado v volilnem boju zmagati, ako bi bil obče spoštovani dr. Bučar, priljubljen kakor zdravnik, cenjen kakor značajni in svobodomiseln narodnjak, pri svojej kandidaturi ostal. Toda on je odstopil v zadnjem trenutku in narodna stranka v velikej zadregi za kandidata, postavila je nam ljubljanskega g. Horak-a. Bilá je to jako nesrečna misel: Horak je tukaj nepoznan, brez politične veljave, brez potrebnega talenta, potem še sumljiv kakor mož, ki je dosedaj preveč se udal klerikalnemu uplivu. Tako se je bila pooblastila obupnost in letargija narodnih krogov, med tem ko je ustavoverna stranka po urádnikih i dacarjih na vse kripilje agitovala; tako je prišel dan volitve i začel se je volilni boj, za nas brez zmogovalne nade. Nekateri volilci, ki so hoteli voliti á tout prix, katerim pa Horak nij padal, volili so, dasiravno kolikor toliko na-

rodni, nasprotnega kandidata, mnogo drugih se nij poslužilo volilne pravice in ostali niso zadostovali, paralizirali glasove uradniških kohort, nemškutarskih Krščanov in nemških Kočevarjev! — Izid te volitve, žalosten, toda pričakovan, nas nij iznenadil; ali ko je solnce zatono za kočevskimi gorami, dobili smo telegrafično vest, da je tudi na ljubljanskem volilnem bojišči in v gorenjsko-notranjske skupini narodna zastava padla, i srca so nam krvavela, vidočim, da bodejo bela Ljubljana in starodavni Kranj in cela vrsta drugih čisto slovenskih, poprej na videz skrajno narodnih mest, sedaj parlamentarično zastopana od privržencev glasovite mladonemške stranke, katera v nemštvu prekosita „N. Fr. Pr.“ i Herbst, katerima je „Deutsche Ztg.“ evangelijski, in Bismarck — malik!

Da smo premagani i hudo premagani, to stoji; — ali tudi izguba lahko koristi, ako se iz nje učimo, ako se oziramo na uzroke ter ob enem resno preudarjamo, na kak način bi bilo mogoče celiti skeleče rane na trupu našega narodnega življenja. Toda ne dajmo se slepiti pri tem tako važnem i tako potrebnem poslu onim mehkužcem, kateri, dosedaj navajeni na politični „dolce far niente“ pod Bleiweis-Costovo komando, zdajci „vladno pritiskovanje“ črtijo, niti onim nedolžnim, katere strahuje vsaka politična borba, i kateri sedaj razporu narodno-liberalnih i klerikalnih pripisujejo vse naše hibe!

Res je, da ima v vseh konstitucionalnih državah vladna stranka velikanski i nevarni aparat v svojej oblasti, ter da se ga posebno pri nas poslužuje na postavni i nepostavni način; res je, da je vlada hudo, ljuto pritiskovala na volitve: toda se svojim pritiskovanjem pri nas nij motila nevednega, strahopezljivega, naravno konservativnega kmeta, temuč „inteligentno“, narodno, zavedno, neodvisno meščanstvo! Trebamo še katerih drugih dokazov, da je prebivalstvo naših mest i mestic dosedaj večinoma vtopljeno v filistejstvu, v političnej nevednosti i nezrelosti, da se v javnem življenju vklanja enkrat farju, enkrat uradniku, zopet potlej bogatinu, grdo zanemarljaje vse, kar je idealnega, vzvišenega? Trebamo še dokazov, da se dosedaj nobena stranka ne more zanašati na enako evfemistično zvano „inteligencijo“, pri kateri so prevrati mišljenja „wolfeil wie brombeeren.“?! Trebamo li še dokazov, da v naših mestih vlada politična korupcija, kateri se je večina mestnih prebivalcev udala in katero moramo iz života iztrebiti, predno bodemo mogli v mestih zmagati ter s temi zmagami se pred svetom ponositi?! — Vsaj tudi ne more tam drugače biti, kjer so far in

birokrat, graščak in vojak viribus unitis breznačajnost širili! Naše meščanstvo je politično dete in tako dolgo so ga „roženkrane i litanije“ ugonobile v duhomorno spanje, da ga tudi doneči glas novih liberalnih načel še nij mogel probuditi do novega, boljšega življenja!

Tudi razdor mej slovenskimi strankami je morda nekoliko prouzročil naš padec, toda tudi naša najboljša volja ga ne bode tako lahko odpravila! To je stanje, s katerim se moramo za dalj časa sprijazniti. Vsaj nam ne gre za posamezne ohole osobnosti, temveč za vekovite ideje; vsaj se nijsmo zaradi tega ločili od klerikalne stranke, ker starega Bleiweisa ali nemškega jongleurja Costo nijsmo trpeli, temveč ker nečemo služiti za sredstvo krvavej evropejskej reakciji, ker nečemo biti členi one verige, s katero namerava klerikalni in „legitimistični“ fanatizem udušiti kulturo našega veka! Spominjali smo se, da je bil naš narod uže pred tremi stoletji energično otresej jarem cerkveni, predno mu ga niste jezuitska predrznost i Ferdinandov krvavi despotizem zopet naložili; spominjali smo se tudi naše mladine ter smo pogumno razrušili sramotilno zvezo s klerikalizmom in svobodno stopili med čestitelje in branitelje modernih idej. Naša stranka lahko reče o sebi možate besede Luthrove: „hier steh ich und kann nicht anders, so wahr mir gott helfe!“ zatajiti, kar smo storili, se ne da in ko bi se dalo, bila bi narodna poguba, uže zaradi mladine, vnete za svobodo ravno tako kakor za narodnost, katera nove nazadnjaške politike nikdar ne bi trpela. Ko bi se zopet udali klerikalstvu, bi sicer si pridobili „duhovne posode“ zelotičnih kaplanov, toda mesto enega Dežmana bi cele vrste enacih talentiranih možij germanskemu molo lu vrgli v odprto žareče naročje!

Samo eno mora tedaj slediti za našo liberalno-narodno stranko iz žalostnih volilnih dogodeb v mestnih skupinah: neprestrašeno, odločno delati v narodovo korist. Delajmo vztrajno, bodimo marljivi na političnem, narodno-gospodarskem in posebno na tako zapuščenem liberalnem polji, pišimo, organizirajmo, žrtvujmo domovini čas in denar, um in srce, fizično in moralično moč, in naša mlada stranka bode o svojem padcu mogla reči:

„Er ward mir zum heile,
er riss mich nach oben.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. oktobra.

Uradna „Wiener Zeitung“ od denes, 25. okt. prinaša *cesarjev patent*, s

katerim se deželni zbori sklicujejo na 26. novembra. Ker se državni zbor 4. nov. odpre, bode torej od početka malo časa zboroval, t.j. komaj verifikacije volitev in adresno debato dovršil.

O neki **ministerski** krizi pripoveduje sicer nezanesljivi „Vaterland“, govoreč, da bodo Unger in še eni bolj liberalni udje iz ministerstva izstopili in da bode Lasser nalog dobil, čisto uradniško ministerstvo osnovati, ki bode dozdanji ustavoverni stan vzdrževalo.

O volitvi ministra **Stremayra** pravi „Deutsche Ztg.“, da je za nemško-avstrijsko ljudstvo sramota, da more voliti v cerkveno-političnem obziru tako omahljivega človeka, kot je on.

Na **Češkem** so tudi mestne volitve v deželni zbor izpale kakor doslej Čehom na korist, le v Pragi na „mali strani“ je zmagal ustavoverec.

V **Galiciji** so po mestih Rusini glasovali z judi vred proti Poljakom.

V mestnih volitvah je zmagalo dozdej sedem Poljakov in dva ustavoverca. — V Lvovu je voljen Smolka, a tudi Zemialkovski.

Hrvatski sabor se bode konec oktobra razšel, da si niso še najpotrebneje zakonske osnove narejene in prevzete. Ali uni-ja Hrvatske z Ogersko je taka, da hrvaški sabor ne more tačas zborovati, kadar zboruje magjarski zbor v Pešti.

Vnanje države.

Francoski vojni minister je v palačo Bourbon nastavljal vojake, ker se boji „rogovljenja“ levice, na kateri pa noben pameten človek ne misli. Komisija, ki ima redigirati poročilo ustanovitvi monarhije, je to poročilo izvršila. General Changarnier ga bo s 150 podpisi v zbornico prinesel. Več civilnih in vojaških notabilitet bonapartistične stranke je bilo pri Mac-Mahonu, da bi ga pregovorili, naj si da oblast podaljšati; a predsednik jim je odgovoril, da je njegova stvar enaka z ono, katera mu je 24. maja oblast izročila. Jules Simon je v zboru republikanske levice izjavil, da so fuzionisti v manjšini, in da so omahujoči poslanci. Mesec novembra bo poln resnih dogodkov; bati se je strašne državljanske vojske, kajti vsi častniki gori do poveljnikov so republikanskega mišljenja. Mac-Mahon svetuje, naj se zbornica prej ko moč odpre, da se prebivalstvo na deželi ne bo moglo za upor pripravljati. Kor papeških zuvavov se bo v novo sklical, in bo Chambordova garda proti nevolji ljudstva. Sklenilo se je, da se ministerstvo ne spremeni.

K **Bazainovej** pravdi priča general Soleille, ni mogel zaradi bolezni priti. Njegov generalštabov chef izjavlja, da je general Soleille porabo municije do 16. avgusta Bazainu naznanil, ta pa se je, ker je bila municija že do polovice porabljena, pomanjkanja bal. Lebrun izjavlja, da se je več povelj dalo, o katerih generalštab ni vedel, zato smeš-njave.

Španski banditi pod vodstvom župnika Feliksa so bili pri Pradesu v Kataloniji tepeni od Maturanove kolone. Drugi dan je kolona natepla bando Cercos, pozneje pa ste jo Tristanove in Miretove bande napale in v beg zapodile. Maturana je zginil.

Kakor **italijanski** listi pravijo, bode šel jezuitovski generalat na Malto. — Škofje so vatikan vprašali, kaj naj store, ako si bo ljudstvo samo župnike volilo.

Pruski kraljevič se podá, kakor govore, se svojo soprogo početkom januarja v St. Peterburg, da bo navzoč pri poroki vojvode edinburgskega z veliko kneginjo Marijo, ki bo 7. jan. — Sodnijski dvor za cerkvene zadeve stopi 29. oktobra skupaj, in bo imel najprvo obravnavanje zoper nadškofa Ledochovskega, kateri bo odstavljen. Vlada bo natisnila italijanski original papeževga lista.

Iz **Draždan na Saskem** se je pri mestnem svetovalstvu enoglasno sklenilo, da se pošlje nemškemu cesarju zahvalno pismo, za

dejanje, ki zagotavlja zmago pravice nad samosilnim duhovenstvom.

Dopisi.

Iz Škofje Loke 24. oktobra. [Izv. dop.] Izid volitve v Loko Vam je telegrafično znan; dobil je Supan 22, Costa 18, Zarnik 1 sam glas. — Ta breznačajna, sramotna volitev godila se je tako-le: Volitev bila je razpisana „Anfang 9 Uhr, Schluss der Stimmenabgebung um 10 Uhr.“ Ali že ob 9. uri in 25 minut (natanko) se je zaključila. G. Guselj in nekoliko Zarnikovih volilcev je prišlo v volilno sobo, pa niso jim hoteli več glasov vzeti. Protestovali so, ali vse nič ni pomagalo. Komisar Jagrič, ta ničla, in njegovi možje, ki jih je on izvolil v komisijo, sklenili so, da je skleneno, akoravno so drugi v komisiji zoper to glasovali, nič ni pomagalo, tudi §. 45 ne, na katerega so se sklicavali. Tako nij moglo glasovati kakih 14 volilcev za Zarnika. Da pa bi bil dobil Zarnik tako malo glasov, je uzrok tudi breznačajnost in sleparija nekaterih hinavcev, ki so do zadnjega trdili, za Zarnika glasovati, a so na skrivnem vladnemu pritisku udali se in celo delali za Supana in podpisovali ljudem na liste „Suppan“. Tako posebno Avg. Deisinger. G. Guselju je pokazal učitelj Sadar prejšnji večer, ko mu je rekel, da pač gotovo ostane mož beseda in voli, in tudi druge učitelje pripravi, da volijo za napredek in šolo vnetega dr. Zarnika, pokazal mu je ta „učitelj“ svoj volilni list z napisom Zarnikovim, a pri volitvi je oddal on volilni list — za Supana. Tako tudi drugi. Kje so dobili po dva lista, tega ne vem. Najbrž so bili od vlade naučeni, naj binavčujejo.

Z odkritim protivnikom je lahko bojevati, ali s tacim, ki se hinavsko boruje, je bojevanje ostudno. Ločani so s tem pokazali, da nima nobenega značaja, z malo izjemo, pokazali pa tudi, da nobene politične zavesti, izobraženosti, dosta jih je pa tudi pokazalo nesramnost in da so „figa mož“. Voditi se dajo takim uradnikom, čez katere malo prej strašno zabavljajo o nesposobnosti, kakor se ravno vidi pri Jagriču, kateri volitve vodi, a glavne volilne postavne ne pozna. Protestovali so naši zoper volitev.

Iz Loža na Notranjskem 23. okt. [Izv. dop.] Denes smo volili poslanca v državni zbor in veselega srca Vam morem poročati, da so naši Ložanje se skazali prave narodne poštenjake. Prišli so vsi vpisani volilci k volitvi in enoglasno volili g. dr. Zarnika, kakor so to že poprej bili obljubili. Dr. Supan, katerega nam je gor-ko priporočal okrajni glavar Ogrinec in za katerega je delal neki nemškutarski volilni odbor iz Postojne z dr. Deutom in adjunktom Kravsom na čelu, dobil je samo 5 uradniških glasov, dr. Klečepaz pa nobenega. Sicer pa tudi pri nas nij šlo brez agitacije. Naši duhovniki so si hudo prizadjali, da bi volilce pridobili za dr. Costo; proti dr. Zarniku pa so trosili grde laži. Naj Vam samo to povem. V nedeljo pred volitvijo pridigoval je naš kaplan celo uro o volitvah in proti Zarnikovi kandidaturi. Pravil je, da je dr. Zarnik njemu (kaplanu), s katerim je baje bil sošolec, že pred 12 leti rekel, da bode vero odpravil, kakor hitro pride do veljave in še več takih neumnih bedarij. Ali se res sme prižnica rabiti

za take lopovske politične pridige? Po tem takem se mi zdi, da postane cerkev politično zbirališče in če duhoven govori o političnih stvareh, pa mora tudi nam biti dovoljeno, na prižnico stopiti ter mu odgovarjati. Po takem postopanju fanatkarjev se nikdo ne utrdi v veri, a mnogi postanejo nejevoljni, ker se jim cerkev zdi presveti kraj, da bi v njej se glasila politična polemika. Po tacihi pridigah nij čuda, da se ljudstvo bega in zbegano v nemškutarski tabor pride. Pa pustimo to. Loško mesto je pokazalo, da je slovensko narodno mesto; če so tudi drugod tako zvesto stali vsi za enega, eden za vse, potem smo sijajno zmagali. (Žalibože, da drugod mestjani niso bili tako značajni, kakor vi vrli Ložanje; pač pa je tudi drugod pridigovalo se le proti domačinom in tako je voljen tujec. Uredn.)

Iz Idrije 24. okt. [Izv. dop.] (Volilna agitacija in volitev). Izid volitev je sploh uže znan, a marsikaterega je mogel osupniti med drugimi, tudi nepričakovan izid idrijske volitve. Čisto naravno pa se bo zdelo vsacemu, ako izve strašno agitacijo od strani uradnikov, posebno pa enega.

Do sabote je pri nas mirovalo še vse; na bližnjo volitev se nij nihče pripravljaj, akopram se je tu pa tam imenoval kakov kandidat. Videti je bilo, da so uradniki in sploh nemškutarji obupali z idrijsko volitvijo zmago odločiti. A pride nedelja. Dopoldne uže jih je klical znani agitator Onderka vse svoje podložne in nepodložne, vsakemu posebej je kvasil različne reči, z žuganjem in obetanjem mu Supana vrival. Govorilo se je ves dan o velikem upljivu na volilce. Precej drugi dan so klicali uradniki gozdarstva svoje delavce in voznike, ki imajo volilno pravico, ter vsakega prisilili, ne družega, kakor Suppana voliti. Akopram se je mnogo storilo od naše strani, akopram se je ljudem zatrjevalo, da je volitev tajna, so le z glavami zmajevali. Ljudstvo je skusilo uže preveč. Po vsakej volitvi so bili nekateri tako eksemplarično kaznovani, da so od takrat izgubili vsi svoj pogum in srčnost. To je korupcija. Tudi so zdaj preiskovanja zaradi paše, in zbog tega so radi voljo gospodov storili, da bi le kaznovani ne bili, kar jim pa ne bo pomagalo.

Prava agitacija pa se je začela stoprv z razdeljenjem listkov. Po ukazu velemogočnega paše Ogrinca so se razdelili vsi listki s številkami. Takoj gredo neodvisni meščani k županu Perliču, ter zahtevajo naj se oddajo postavno čisti listki. Župan v zadregi, piše v Planino po čiste. Drugi dan dobi res čiste in ukaz, naj se reč poravna. A zviti župan, najbrže komandiran od Lipolda in Onderke, se zgovarja, da nema občinski sluga časa volilne listke razdeliti, naj pride vsak sam po nje. A to še njim nij zadostovalo. Onderka dobi od župana prazne volilne listke, ter jih napolni sledeče: „Ich wähle zum Reichsraths- Abgeordneten den Herrn dr. Josef Suppan, Hof- und Gerichtsadvokat in Laibach“. S takimi, s številkami zaznamovanimi listki roma naš junak od hiše do hiše. Enemu obljubi povišanje plače, drugemu lesa, kolikor ga potrebuje, tretjemu pepela, četrtemu železa, petemu vsako dovoljenje, za katero bo le prosil, zopet drugemu odškodnine. Največ pa so jih

preslepili s tem, da so od njih hoteli hišo kupiti za šolo, katera se bo nova napravila.

Marsikaterega sem slišal: „En glas več ali manj, vendar mene hiša ne bo skoro nič stala. Pri vsem tem mu je zvesto pomagal trabant njegov, trgovec H. — Vse prigovarjanje, naj se številke odrežejo, da naj se po lastnem prepričanju voli, da naj se ne kaže toliko servilnosti proti svojim tlačiteljem, od naše strani je bilo zastoj. Rekli so nekateri: „Dokler se nijsmo gospodom ustavljali, smo imeli še pašo in dobro žito, zdaj smo pa vse izgubili, moramo skrbeti, da dobimo nazaj.“ Toliko do volitve.

V volilno komisijo se izvoli en sam Slovenec, velespoštovani in energični gosp. U. Pred volitvijo razloži vse, kaj se je počenjal, pove, da so volilni listki s številkami zaznamovani in protestira zoper to volitev. A zvita buča Ogrinčeva ukaže prinesiti škarje ter zapove vsacemu, naj številko odreže. Na to omeni zopet g. U., da se bodo liski razložili, ker bodo eni odrezani, eni pa ne. Na to ukaže odrezati povsod, ali je številka ali ne. Potem se prične volitev. Vidno je bilo, kako nam je ta in ta odpadel, teško smo čakali skrutiniranja. Zvedeli smo, da nam le dvanajest trdnih in zvestih ostalih, kakor 12 apostolov.

Naj izpregovorim še nekoliko od odpadlih volilcev. Ker je bilo tako malo narodnih glasov, smo jih takoj na prste sešteli vse volilce in pri nobenem se nijsmo zmotili.

Kmetje, na katere smo tako trdno zidali, nijsa bili v našem številu. Pregovoril je vse nek krčmar na cesarski gostilnici, ki je dobil ukaz od Onderke, z različnimi frazami, kakor „vse boste dobili, kakor jaz, če boste gospodom v ljubo volili.“ Pogrešali smo v našem številu tudi zmirom vrlega narodnjaka, g. St. Odšel je zjutraj na Dolenjsko, zakaj?

Da nijsa rudarji narodno volili, je opravičeno, a da so se še celo nekateri neodvisni meščani izneverili, tega ne razumemo.

O učiteljih bi rad kaj rekel, a saj se tako ve, da zvezan človek se ne more gibati. I duhovščina? Naš dekan je volil Supana in se še zraven, oj čudo! kakor pravijo, lastnoročno podpisal. Da Costa pri nas nema zaupanja, to smo že prej povedali.

V takih slučajih, pri takih agitacijah, pri razpolaganju takih močij, žuganj in obljub, je nasprotna agitacija nemogoča in tudi ne zmaga. En dokaz več o prošti volitvi v Avstriji. — O, ljuba svoboda, kje si doma!

Iz Gorice 23. okt. [Izv. dop.] Izid ožje volitve mej Tonkljem in Winklerjem Vam je uže po telegrafičnem potu naznanjen. Agitacija je bila tudi ta pot jako živahna, skoro živahnejša od prve volitve. V Gorici so po uličnih oglih slovenski plakati priporočali Winklerja. Nasproti so pa kaplanje, vikarji in župniki kolikor se je dalo pritiskali za Tonklja. Na Krasu je g. Marka iz Renč svoj veljavni upljiv uporabljal za svojega tovariša (v odpadstvu od Soče) dra. Kosoklepa in v Tolminu — nu, tam se nij dalo mnogo delati Goričarjem. Z vso agitacijo pa nijsa dobili ničesa, ampak izgubili so še svojemu kandidatu glasove; kaj so sebi priželi, to bo prihodnost kazala.

V mestih in trgovih je z ogromno ve-

čino zmagal liberalni kandidat grof Coronini proti klerikalnemu c. k. majorju v penziji vitezu Catinelli-ju, katerega je tudi dr. Tonkli z lažljivimi telegrami podpiral. A naši trgoi so soglasno volili Coronini-ja, in s tem dali našemu klečepazu eklatantno nezaupnico. Sploh se more reči, da mu je že povsod odklenkalo, koder ljudstvo samo misli in samo dela in se ne dá po gospodih „nuncih“ za nos voditi. — Ajdovski tržani so hoteli soglasno dr. Lavriča voliti in mu s tako demonstracijo, ki bi, se ve da, ostala brez dejanskega vspeha, svoje zaupanje izkazati. A ko so slišali, da je nekoliko boja mej klerikalci in liberalci — popustili so svojo namero in so glasovali vsi za Coronini-ja. Menda nam bo vendar gosp. grof za tako sijajno izkazano mu zaupanje prihodnjč tudi v narodnih vprašanjih popolnem pravičen, kakor je bil vselej neumorno delaven za pospeševanje naših materjalnih koristij.

Veliko posestvo je volilo denes svojega poslanca brez posebne agitacije. Ker so videli klerikalci, da ne morejo ničesa opraviti, so se še v zadnjem trenutku umaknili. Vseh naših velikih posestnikov je nad 300, a volilo jih osobno in s pooblastili skupaj samo 146 in sicer je dobil Rudolf baron Tacco, kateri se je za federalista izjavil, 140 glasov, bivši deželni glavar Wiljem grof Pače pa 6. — S tem so volitve za Goriško končane, ugodno ali neugodno, to bog ve!

Mesto Gorica ima novega župana; osoda ga je prisodila, kajti po dvakratni volitvi pri kateri nij dobil izmej kandidatov c. k. notarja Perinello in pl. Bosizio, upokojenega uradnika, nihče absolutne večine, odločil je žreb za prvega. Ali bo mestna osoda pod njegovim vodstvom srečna, o tem je teško uže denes govoriti; gotovo je pa, da bo njegov, županov sedež brže s trnjem nego s cveticami postlan, kajti celo klerikalno stranko proti sebi imeti, to nij malenkost v mestu, katero je uže dvakrat zaporedoma pri mestnih volitvah pokazalo, da prevagujejo v njem nazadnjaški elementi.

Na izid denasnjih štajersko-slovenskih in kranjskih volitev smo jako radovedni — a ne pričakujemo nič dobrega. Vsaj vaš klečepaz, da bi ne zmagal; kajti od kar smo dobili Goričani tudi svojega, smo še le prav spoznali, kakovi rod so taki klečepazi.

Iz Dunaja 21. oktobra. [Izv. dop.] Razstavno življenje se svojemu koncu bliža, 3. nov. je baje zadnji dan za njo. Potem zapre gospod baron Schwarz svoje drago gledališče ter poprosi uboge državljane, da mu navržejo kaj za pokritje dosti velicega deficita. Da še vidi razstavo, katero vsak hvali, hiti zdaj v zadnjem mesecu vse sem, kar le količkaj more, v njene hramove. Če se je popreje od inostranstva le kak bogat boljar ali meščan v njej videl, zapazijo se zdaj tudi kmetje od vseh krajev.

Od velicij gostov, ki so Dunaj pohodili, menda je zdajšnji zadnji ali najboljveljavni pruski car Viljem in njegov prvi minister, slavni Bismark. Ona dva sta si prišla ogledovat Dunaj. Politiki deducirajo iz tega prihoda razne važne reči. Večina tukajšnjega časnikarstva se lovi v tiradah na priljubeno prijateljstvo dveh monarhov, in tudi držav. Pa njih mnenje ne more drugače biti, da se s tem pohodom svetovni mir ohrani,

medjusobni poljubi carjev nemorejo drugega značiti, nego golo ljubezen. Ali ka-li?

Hudi jeziki pa pravijo, da taki pruski poljubi presneto malo ovirajo vojne in druge nevarne igrace.

Da dunajski dvor gosta za velevažnega v Evropi smatra, vidi se iz tega, da je sprijem in sploh ravnanje z njim ne kar si bodi. Ruskemu carju so se delali strašni pokloni gostoljubja, ali pri nemškem bi se ti pokloni menda potencirali, če bi bilo mogoče. Ljudstvo dunajsko je pri vseh bolj imenitnih mogočnejših enako radovedno; ono vsacemu svoj „lojalni“ hoch zakliče, tako tudi nemškemu carju. Samo v tem je nekaj razlike, da se za pruskega carja veliko veliko manj zmeni, nego za Bismarka. Priložnost sem imel tudi videti, kako genijalen človek, minister, cesarja zatemni. Mlado in staro, ubogo ali bogato Nemštvo hlepi „njega“ Bismarka videti in kadar ga vidi, je srečno, in po pasje devotno in vse, kar si je nemška domišljija o tem možu sezidala, ujema se skoro res z vnanjo postavo; Bismark je res prva osoba v srednji Evropi. Taka popularnost kakor med Nemci njegova nij tako hitro komu bila. O takih priložnostih je Dunaj na nogah in če se zraven hud boj pri volitvah za drž. zbor dodamo, znamo reči, da je zdaj tukaj vse nekako živo, in za veselje kakor za srd so enako dobre priložnosti.

Domače stvari.

— (Ovbe, ta Luka Jaran!) Tako lepo smo mu zadnjč za god voščili in mislili: zdaj je potolažen, pobožni samotar in ljubi naš cerkveni hudoletnik. Ali, boga-mi, on, Luka, je neutolažljiv in hudomuši se kakor Abil za ladjami. Komaj je prišel petek, dan posta in pokore, že nam pošlje v svoji „Danici“ novih bomb iz pene in nas pita s pridevki: „državni omnipotenclerji“ (tega epiteta njegove kuharice ne umejo, a gotovo mislijo, da je to več nego devet hudičev v zvezi), „svobodoljubčki“, rudečkar-ska sužnja duša“, dalje: da smo, kakor Nabuhadonozarjeva peč polni dima in plemen“ itd. Nemoj brate v Kristu huditi se! Sicer ti pa bodi odpuščeno, saj v svojem svetem ognji ne veš, kaj praviš. A propos, pri tej priliki še en poduk in svet: Pustite politiko, za to nijsa; kajti če kdo dan denes imenuje preznanega Istrana Viduliča „narodni deželni glavar“ — ta se nij nikdar s politiko pečal, tem menj se sme usoditi, drugim svete dajati.

— (Če je res.) Na Dolenjskem je nek odkritosrčni kaplan nedavno rekel liberalnemu Slovencu, s katerem sta se o političnih stvareh pogovarjala: „Dokler imamo mi hudiča in pekel na razpolaganje, bode te liberalci teško kaj opravili pri prostem ljudstvu.“

— (Nesreča.) V petek jutro $\frac{3}{4}$ na 6 je pri Cojzovem mostu v Ljubljani skočila 29 let stara služabnica Ana Mahura iz Stružnice v Ljubljano, kjer se je hotela utopiti. Rešila pa sta jo čevljarski učenec Verbič in ribič Novak z rantami iz vode; potem so nezavedno spravili v bolnico. Povod temu nameravanemu samoumoru bila je neki ljubezen.

— (Požar.) V Vojniku, v celjskem okraju, je pogorel malin posestnika Matija Zupanca. Škoda znaša 600 gold.

— (Novo vino.) Branje je zdaj povsod končano. Novo vino je precej dobro, a tudi cena visoka. Muškatsko vino pri Mariboru je po 20 do 22 gl. avstrijsko vedro; pri Slovenski Bistrici so pohorska vina po 11 do 12 gl., pri Poličanih je slabše novo vino po 6 do 7 gl., na Hrvatskem pa se dobi po 5 gld. Dolenjsko in bizeljsko vino je po 10 do 12 gl.

— (Požar.) Iz Svetinj se nam piše: Včeraj popoldne so otroci igrajoči se z ognjem zažgali v Brebrovniku pri goricah nekega kmeta hišo. Zgorelo je nekoliko svinj, 40 brent grozdja in več drugih reči. Rešiti se nij moglo nič, ker je posestvo na precej visokem bregu, kjer nij vode. Stariši pazite na otroke!

— (Samoumor.) V Starem logu, v slovensko-bistriškem okraji, se je kajžar Jakop Kac obesil, menda zato, da bi kazni ubežal, kajti pri okrožni sodnji v Celji je imelo biti že zadnje obravnavanje zaradi neke tatvine, katere je bil on kriv.

— (Iz Reke) 23. okt. se nam piše: Denes se je promet na rečko-karlovški progi svečano odprl. Odpirajoči vlak krenil je ob 7. uri v jutro iz Reke proti Karlovcu. Mesto je z zastavami okinčano. To se ve, da z madjarskimi in italijanskimi, a le malo s slovanskimi zastavami. Pri tej hrvatski gorski železnici od 26 mil dolžine nahajajo se urezi in nasipi čez 50 metrov ali 26° višine. Dobro če ostane početak brez nesreč.

Razne vesti.

* (Dr. Dežman), izvrsten hrvatski literat in narodni poslanec, je umrl v najlepših letih, jedva pričenši možato delati na narodnem polju.

* (Santa Cruz), znani župnik, ki je bil voditelj španjskih banditov, se je iz Montevide proti tihemu morju odpeljal. Upati je, da se ne vrne več.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesciere du Barry v Londonu.

Vsem trpečim po izvrstni Revalesciere du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, naprebljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekomo kljubovali:

Spričevalo št. 74.670.

Na Dunaji 13. aprila 1873.

Sedem mesecev je sedaj, ko sem bil v najobupnejšem položaju. Bil sem bolan na prsih in živcih, tako da sem od dneva do dneva vidno gineval in vsled tega dalj časa nijsem mogel se učiti. Slišal sem o Vašej čudoviti Revalesciere, rabil sem jo in Vas morem zagotoviti, da se čutim po enomesečnem vživanju Vaše tečne in zlahke Revalesciere popolnem zdravega in okrepanega, tako da morem, ne da bi se tresel, pisati. Napoten sem tedaj, vsem bolnim to razumno jako dober kup in okusno zdravilo kot najboljši lek priporočati in ostajem Vaš udani

Gabriel Teschner,
slušatelj javnega višjega
trgovinskega učilišča.

Spričevalo št. 73.668.

Mitrovica, 30 aprila 1873.

Hvala izvrstnej moki je moja sestra, ki je na nervoznem glavobolu in nespečnosti trpela, po porabi 3 funtov na potu k boljšanju. Ob enem si dovolim, Vas uljudno prositi, da mi na pošto povzete 1 funt Revalesciere navadne sorte, poleg različnega poduka za rabo te moke pri otrocih 8 tednov starih pošljete.

S spoštovanjem

Nikolaj G. Kostic.

Spričevalo št. 73.704.

Prilep, pošta Holešan na Moravskem 7. maja 1873.

Ker mi je od Vas že davno prejeto Revalesciere du Barry posla in je za mojo želodčno slabost in neprebavljivost dobro in splošno zdravilo, Vas prosim, da mi od prave Revalesciere 2 funta na povzete kakor hitro je mogoče pošljete.

Spoštljivo udani

Jožef Rohaček,
gozdar.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetcih.

Opomenica.

Konkurzi: Pri deželni sodnji v Ljubljani, mesto svetovalec, do 10. novembra. — V primorskem okraji mesto okrajnega glavarja, do konca oktobra pri namestniškem predsedništvu v Trstu. — V Poreču šest mest zemljemerecev, s 3 do 4 gld. na dan. — Na Dalmatinskem več mest zemljemerecev s 3 gl. na dan, v 4 tednih pri predsedništvu deželne komisije za ured. zemlj. davka v Zadru.

Eksekutivne dražbe. 28. oktobra: Čukovo, 2004 gl., v Idriji. — 29. okt.: Dobrančevo, 1520 gl., v Vel. Laščah. — 30. okt.: Košakovo, 505 gl., v Zatičini. — Oblakovo, 4060 gl., v Ptujem. — 31. okt.: Vindiševo, 1090 gl., v Leskovci, v ptujskem okraji. — Barboričevo, 1050 gl., v Novem mestu.

Tujci.

24. oktobra.

Evropa: Seschun iz Grada. — Kokošinek iz Dunaja. — Austerlic iz Linca. — Fikermint iz Dunaja.

Pri Elefantu: gospa Elfeld iz Dunaja — Basighi iz Trsta. — Pelle iz Celja. — Moše iz Brežic. — Br. Sveiger iz Kufsteina. — Gr. Lichtenberg iz Prapreč. — Thoman iz Kamnegorice. — Majnik iz Zira.

Pri Malčetu: Dr. Barnaba iz Udine. — Rukl iz Dunaja. — Potočnik iz Kroke. — Kraft iz Dunaja. — Dr. Pra iz Ogerskega. — Papler iz Polhovca grada. — Frenkl iz Kočevja.

Pri Zamorcu: Gros z gospo iz Trsta. — Mahorčič iz Novega mesta. — Bauer iz Dornic. — Gospa Jager s sestro iz Brežic. — Perec iz Mirando. — Dolenc iz Loke.

Dunajska borza 25. oktobra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld.	50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71	70
1860 drž. posojilo	98	50
Akcije narodne banke	906	—
Kreditne akcije	201	—
London	112	40
Napol.	9	4
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	50

Tržne cene

v Ljubljani 25. oktobra t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. 70 kr.; — ječmen 4 gld. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 4 gl. — kr.; — prosó 3 gl. 90 kr.; — koroza 4 gl. 40 kr.; — krompir 1 gl. 80 kr.; — fižol 6 gl. 50 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 35 kr.; — špeh povejen — gl.

V tiskarnici R. Milčević v Ljubljani je ravno na svitlo prišla:

Slovenska slovnica za pervence.

Spisal

A. Praprotnik.

(Tretjega nespremenjenega natisa.)

To slovnico je gospod minister za uk in bogočastje z ukazom 17. dec. 1. 1869 s št. 10400 slovenskim ljudskim šolam dopustil in sl. c. k. deželna vlada v Ljubljani jo je z ukazom 27. dec. 1. 1869. s št. 9558 ljudskim šolam na Kranjskem priporočila. Sporočilo o avstrijskem šolstvu („Bericht über österr. Unterrichtswesen“, 2. Th. str. 546) govori o tej slovnici tako-le: „Praprotnikova slovnica ravna se po učilu, po katerem se učenec po lahko umevnih izglelih napeljuje do slovnških vodil, in ko si jih prisvoji, zapominja si jih dobro v mnogih vajah.“

Velja vezana 30 kr.

42 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — toletine funt 34 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 95 kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 7 gld. 80 kr.; — mehka 5 gl. 30 kr.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 26. oktobra 1873.

Prvikrat:

Star korporal.

Igra iz časov francoskih vojsk v 5 dejanjih, po nemškem predelal A. L. Bistriški.

O s o b e.

Ivan Palmotič, general — — — — — gospod J. Noll.
Thalburg, vojni oskrbnik — — — — — gospod Jeločnik.
Šimen Anton, korporal — — — — — gospod Kocelj.
Pipan, dragonec — — — — — g. S. Paternoster.
Širok, novinec — — — — — gospod Gorenec.
Adjutant — — — — — gospod Tomé.
Kurir — — — — — gospod Stergar.
Peter Sova — — — — — gospod Šušteršič.
Ludevik, Šimnov sin — — — — — gospod Schmidt.
Amalija Noveli — — — — — gđc. Podkrajškova.
Marija — — — — — gđc. Jamnikova.
Miha, mlad kmet — — — — — gospod P. Kajzel.
Lizika, kmetsko dekle — — — — — gđc. Gornikova.
Katarina, Šimnova žena,
markitanka — — — — — gđc. Pardubska.
Dr. Milčič, notar — — — — — gospod Rus.
Ema, otrok — — — — — m. Jamnikova.
Kmet — — — — — gospod Šurm.
Sluga — — — — — gospod Rebolj.
Vojaki. Kmetje. Kmetice. Sluge. — Godi se: I. akt
na Laškem, drugi štirje 16 let pozneje na
Kranjskem.

Prihodnja slovenska predstava bo v saboto 1. novembra 1873.

Odprtje kupčije!

Visokočestitemu p. n. občinstvu naznanjam s tem, da sem v tako imenovanem kresijskem poslopju na močnem trgu (prej filijalna kupčija Gust. Stedryja) napravil štacuno s specerijskim, materijalnim in barvnim blagom.

Vsestranska znanja v kupčijskih stvarih, ki sem si jih pridobil v teku svoje dolgoletne prakse, kakor tudi zadostiten fond, mi dovoljujejo vsem terjatvam čestitih kupcev bodi-si glede dobre kvalitete, bodi-si glede po moči niske cene blaga popolnem vstrezati.

Prosim torej obilega obiska in se priporočam vsem poštovanjem. (281—1)

Franjo Škofic.

Zobozdravnik

A. Paichel

se počasti s tem naznanjati, da je svojo prakso v Gradci popolnem popustil in se stalno v Ljubljani naselil, ter ima svoj atelier od 15. oktobra naprej tam, kjer je dozdaj g. dr. Kovač bival, v glediščnih ulicah št. 20. v I. nadstropji.

Ordinira vsak dan od 9.—12. in od 2.—5. ure. (272—4)